

Nr 11/12 | Nov/Dec 2018

Bitidningen

Nya rön om Glyfosat

Anders
Wisping
yrkesbiodlare

Vinnarna i foto-
tävlingen

SVERIGES BIDLARES RIKSFÖRBUND
BIODLARNÄ

Töreboda Vax

Hos oss kan du
välja cellstorlekar
4,9 5,1 och 5,3 mm
och drönarvax

Ange cellstorlek vid beställning!
Saknas uppgift levereras 5,1 mm.

Vi rensar varje parti för sig

Märk med namn, adress, tel nr och
kolliantal. Ska vi kassera några ramar efter
rensningen? Skriv "eldas" på kollit.

Särbehandling

Många biodlare vill ej ha Apistan eller
thymolrester (t ex från Apiguard) i sitt vax.
Därför särbehandlar vi ditt vax om du skr-
iver ett intyg med namn, adress och tel nr
och märker dina kollin med
"SÄRBEHANDLAS".

Öppet: Mån-fre 9-16

Lunch: 12:30-13:30

VAX KÖPES!

**Inlämning av
ramar och vax
1 okt - 31 mars**

Vaxet ursmält, ramen desinficerad

Vi har även **FÖRENINGSPRIS** på vaxhantering

Våra återförsäljare och depåer
hittar du på:
www.biredskapsfabriken.se

VAXKAKOR
Egen
tillverkning

**Tänk på att ta
vara på vaxet!**

KRAV-godkänt
renseri

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreboda

info@biredskapsfabriken.se

Sedan 1941

www.biredskapsfabriken.se

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

VAXINLÄMNINGEN ÄR ÖPPEN
1/10-18 - 31/3-19

VID INLÄMNING AV VAX

- » Namn och antal kolli på alla säckar
- » Väl emballerat, bitätt
- » Maxvikt / kolli 20 kg

**Exempel på namnlapp vid
inlämning av vax och ramar**

- » Fullständigt namn och adress
- » Telefonnummer
- » E-post
- » Antal kolli

Ute i god tid till nästa säsong?
Vi har slungan till dig!

		PRIS
134LM	Honungsslunga, 4-r Lågnormal, motordriven	5 395
134LDM	Honungsslunga, 4-r Dadant, motordriven	5 495
134LH	Honungsslunga, 4-r Lågnormal, handdriven	3 750
134LDH	Honungsslunga, 4-r Dadant, handdriven	3 950
133LDH	Honungsslunga, 3-r Dadant, handdriven	3 750

Styrelsen har ordet

Bitidningen

Årgång 117

– medlemstidning för
Sveriges Biodlares Riksförbund

Redaktion: Borgmästaregatan 26,
596 34 Skänninge

Redaktör: Mia Karlsvärd

Telefon: 0142-482006

E-post: mia.karlsvard@biodlarna.se

Bitidningen utges i 12 nummer årligen
varav två nr är dubbelnummer. Tidningen
utkommer strax före aktuell månad.

Material- och annonsinformation:
Sid 31.

Manusstopp den första i månaden, knappt
en månad före utgivningsdagen.

Tryck: Lenanders Grafiska.
Trycks på miljövänligt papper.
ISSN 0006-3886

Ansvarig utgivare:

Förbundsordförande Monica Selling,
Dale Prästgård 305, 47492 Ellös.

Telefon: 073-8458515.

Epost: monica.selling@biodlarna.se

Sveriges Biodlares Riksförbund är en politiskt, religiöst och etniskt obunden ideell organisation, som bygger på principen om frivilligt, individuellt medlemskap. SBR ska arbeta för att utveckla svensk biodling som näring och meningsfull fritidssysselsättning, sprida kunskap om biodling, honungens egenskaper och pollinerings betydelse.

Förbundsexpedition:

Borgmästaregatan 26,
59634 Skänninge.

Telefon: se telefonlista på sidan 31.

Bankgiro: 512-7113 (medlemsavgifter)

Bankgiro: 413-6149 (övriga betalningar)

Plusgiro: 8685-0

E-post: sbr@biodlarna.se

Medlemsfrågor medlem@biodlarna.se

Adressändringar meddelas till

medlem@biodlarna.se alt. 0142-482000.

Öppet: Mån-tors 8-16. Fre 8-12.

Webbplats: www.biodlarna.se

Aktuella nr kan läsas via hemsidan.

Äldre BT kan laddas ner från hemsidan.

Artiklar och mötesnotiser till Bitidningen skickas till redaktörens adress. Författarna ansvarar för innehållet i sina artiklar, som ej behöver återge redaktionens eller förbundets mening. Efter utgivning av den tryckta tidningen läggs denna ut på SBR:s hemsida biodlarna.se, där medlemmar kan läsa den.

Är det något nummer av Bitidningen du inte fått? Kontakta SBR:s expedition, 0142-482000, sbr@biodlarna.se

Hur skulle du påverkas av sockersubventioner?

Hur skulle din biodling påverkas av höjda eller sänkta honungspriser? Om det odlades mer eller mindre raps? Om det infördes en gräns med max antal skattefria bisamhällen, skatten blev högre, eller om det blev subventioner på socker för att invintra våra samhällen? Om lilla kupskalbaggen och sammetsgetingen etablerade sig i Sverige, eller om vi får fram ett VSH bi? Alla dessa frågor påverkas av myndigheters eller organisationers beslut. Ibland direkt, ibland genom medelstilldelning och prioriteringar.

Även om biodlingen ofta är lokal, påverkas vi av beslut långt utanför våra lokalföreningar, eller distrikt. Politiker, tjänstemän och direktörers beslut berör oss. Förhandlande tjänstemän har oftast ett brett arbetsområden med låg detaljkunskap.

Inom vår näring har SBR landets spetskunskap för biodling. Därför måste vi ständigt jobba och företråda biodlingen och våra medlemmars bästa. Vi är kompetenta och tydliga aktörer som jobbar för att utveckla biodlingen.

SBR agerar både nationellt och internationellt. Förbundsstyrelsen med ordföranden i spetsen tillvaratar biodlingens intresse. Som alla andra organisationer gäller det att lobba på olika nivåer och mot olika aktörer. Det är inte fult att bedriva lobbying, det är nödvändigt. Politiker, tjänstemän och chefer behöver få vårt perspektiv på aktuella frågor.

Om inte vi påverkar, belyser och uppvaktar beslutsfattare kommer andra att göra det. Det betyder absolut inte att dessa aktörer tänker på och tillvaratar biodlingens bästa. Tvärtom, ibland har dessa aktörer intressen som direkt motverkar goda förutsättningar för biodling. Vi ska stötta i frågor där svensk biodling gynnas och kritiskt belysa vid motsatsen.

Det betyder inte att vi kommer att lyckas fullt ut i alla frågor. Men vi är med och kommer att fortsätta vara med och påverka.

För övrigt finns det plats för ökad produktion av svensk honung. Om alla vi nästan 14.000 medlemmar ökade vår biodling med två samhällen blev det med 30 kg i medelskörd ytterligare ca 840 ton svensk honung.

Värdet mot konsument blir drygt 100 miljoner kronor. Snickra eller köp material i vinter, väx i sommar. Binas värde i pollinering blir dessutom mångdubbelt högre. Men det återkommer jag till.

Björn Dahlbäck
Ledamot förbundsstyrelsen
bjorn.dahlback@biodlarna.se

Läs Bitidningen även på internet! Via hemsidan – www.biodlarna.se

Bitidningen får ny layout	5
Året i bigården	6
Walle föredrar sveakupan	8
Anders Wisping yrkesbiodlare	10
Hanne Uddling Biodlarna i sociala medier	12
Prenumerera på utländska bitidningar	15
Fototävlingen avgjord	16
Ny forskning om Glyphosat	20
Biodlarnas kamp mot Glyphosat	23
Brev till redaktionen	24
Biodlingsmöte i Leksand	26
Innehåll 2018 i Bitidningen	27
Krönika ordförande	28
Vi minns, Almanackan	29
Marknaden	30
Kontakt	31

Nästa nummer (1/2 – januari/februari-numret) utkommer i slutet av december.

MANUSSTOPP: 1 december.

Numret därpå (3-19) i slutet av februari.

Manusstopp: 1 februari.

Manusstopp: Nr 1/2-1 dec, nr 3-1 feb, nr 4-1 mars, nr 5-1 apr, nr 6-1 maj, nr 7/8-1 juni, nr 9-1 aug, nr 10-1 sep, nr 11-1 okt, nr 12-1 nov.

Omslagsbilden:

Hemma hos
Hanne Uddling.
Foto:
Mia Karlsvärd

Pricken över i:et på omslaget påminner om att drottningen märks röd i år.

En tidning med stark tradition med siktet in i framtiden

Bitidningen har under åren kontinuerligt förnyat sin layout. Nu är det dags igen.

Bitidningen har en lång tradition och är en viktig del av Biodlarna. Med vår starka organisation i ständig utveckling är det också viktigt att tidningen utvecklas.

Just nu har arbetet påbörjats med en utseendemässig förnyelse av Bitidningen. Oktober/november-numret du läser nu är det sista numret där utseendet är som det har varit de senaste åren.

Du som läsare ska fortsättningsvis känna igen din tidning. Vårt mål är att Bitidningen även i sin nya kostym ska locka till varierad läsning.

Vi har en tidning med en stark tradition och med ett utvecklingsarbete vill vi också ta siktet in emot framtiden.

Varför gör man en omgörning av tidningen?

– Att förnya en tidning bör göras kontinuerligt, det gör alla tidningar.

En översyn av en tidning gör att man grundligt går igenom tidningens innehåll och upplägg, vad som är fortsatt bra, och vad som kan förbättras.

Vad är målet med omgörningen?

– En tidning bör utvecklas i takt med sina läsare, därför kommer vi se över tidningens design, och modernisera.

Arbetet med omgörningen gör jag som redaktör i samarbete med Lena Grape Lilliehorn. Lena är journalist och formgivare, som tidigare lett ett flertal utvecklingsprojekt inom flera tidningar.

–Jag ser fram emot att använda min långa erfarenhet för att hjälpa till i arbetet med

att förnya Bitidningen, säger Lena Grape Lilliehorn. Jag hyser stor respekt för de kunskaper och traditioner som finns inom biodling och minns med glädje min egen morbror David Forsgren i Åtvidaberg, som tidigt lärde mig binas betydelse.

I samband med omgörningen firar vi också förbundets 100-årsjubileum. Tanken är att kontinuerligt uppmärksamma detta under nästa år, även i tidningen med olika inslag.

Redan nu har vi tagit ett beslut om förändring vad gäller utgivningsdatum för att få ett jämnare flöde. Det innebär att det första numret av Bitidningen i ny kostym blir ett dubbelnummer som kommer i slutet av december 2018.

MIA KARLSVÄRD, REDAKTÖR FÖR BITIDNINGEN

Året i bigården

ANDERS BERG

Jag har den stora förmånen att skriva "Året i bigården" under 2018. Det är naturligtvis ett förpliktigande uppdrag, som jag skall försöka att fullgöra efter förmåga. Först då, vem är jag? I det "civila" är jag anställd i Försvarsmakten som officer. Mitt intresse för biodling vaknade under tidigt 70-tal hos min morfar. Jag fick några lärarika somrar om praktisk biodling tillsammans med honom. Egna bin har jag haft sedan 1976 i Ryssby, Småland. De råd jag kommer att ge bygger på erfarenhet från min egen biodling, hos andra biodlare samt centrala bikurser.

Nu skall allt arbete i bigården för året vara avslutat. Allt skall vara så i ordning, att vi inte på något sätt behöver störa bina, förrän solen lockar fram dem till en ny vår. Vi har endast att se till att allt blivit gjort för att vinterron skall bli så fullständig som möjligt.

Övervintringen

Under vintern är verksamheten i samhället starkt nedsatt utan att bina för den skull ligger i dvala. De förtär foder för att kunna leva och frambringa den nödvändiga värmen. Biodlarens åtgärder kan och under denna årstid inskränka sig till att han sörjer för att bina inte blir störda. Gör en tur ut i bigårdarna, en eller par gånger varje månad. Se efter så inte väder och vind har gjort åverkan på din bigård. Se även efter att möss inte har kommit in i bibostaden. Man kan oftast på flusterbrädan avläsa binas befinnande. Är flustret rent och torrt, visar sig inga levande bin där och är de få döda bin, som ligger där, små och torra, mår samhället väl och skall lämnas i lugn och ro.

Störningar under övervintringen

Det händer, att bina blir oroliga under vintern, brusar starkt och visar sig i flusteröppningen.

Det kan bero på:

- Viselöshet
- För liten luftväxling i bisamhället
- Olämpligt foder

Några av mina bikupor i vinterskrud.

Viselöshet kan inte avhjälpas under vintermånaderna. Brusar bina starkt kan det bero på för liten luftväxling i bisamhället eller att man har för mycket packning på bisamhället.

Öppna flusteröppningen för fullt och eventuella döda bin, som ligger där, försiktigt kratsas ut med en böjd ståltråd. Vid snöfall händer det, att flusteröppningarna blir tätade av snö. Detta är i allmänhet inte farligt, emedan snö i regel är porös. Endast om det blir blidväder, som töar snön, och omedelbart därefter köld, som fryser den samman till en hård, ogenomtränglig skare, kan det bli risk för luftbrist och kvävning. Flustren måste då friläggas. Detta bekymmer har man inte om har nätbotten.

Olämpligt foder kan vara blad- eller ljunghonung, som bina felaktigt fått behålla vid invintringen. Inte mycket att

göra åt vid denna årstid. Olämpligt foder belastar binas tarm mer än normalt. Detta kan leda till utsot.

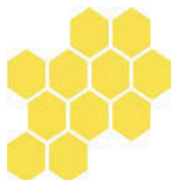
Avslutning

Summera ihop årets nyttiga lärdomar. Delge gärna andra biodlare detta! Skriv gärna om detta i Bitidningen.

Så ser vi fram mot en ny vinter och hoppas, att den inte skall fara fram alltför hårdhänt med våra små flygande vänner. Vi hoppas på ett gynnsamt nytt biår, när frost och kyla gjort sitt och vårvärmen på nytt väcker liv i bigården.

Jag tackar för mig och önskar er all lycka i framtiden som biodlare!

ANDERS BERG

Årsrapport 2018

Namn: Invintrade samh. 2017 st. Vinterförluster st.Invintr samh. 2018 st.Honungsskörd totalt 2018 kg

Vinterförluster räknas från avslutning av invintringen och fram till första dragperioden på vårkanten.

För dem som har bisamhällen tillsammans går det bra att fördela uppgifterna på de enskilda personerna.

Det viktiga för statistiken är att totala antalet bisamhällen stämmer.

ÄNNU EN BIDLARSÄSONG närmar sig sitt slut och det är dags att tänka på årsrapporten.

Rapporten är värdefull för Biodlarnas årsstatistik. Lämna till din förening senast i samband med föreningens årsmöte i november. (OBS! Skickas ej till Sveriges Biodlars Riksförbund)

Av flera olika skäl är det viktigt att du **lämnar in årsrapporten till din förening**, t. ex:

- * Biodlarna får en pålitlig statistik om alla eller de allra flesta lämnar uppgifter
- * Vi får ännu pålitligare fakta om vinterdödligheten
- * Biodlarna kan med större säkerhet inför Jordbruksverk och EU ange hur många bisamhällen vi har.

Varje förening utser en eller flera pålitliga personer med hög integritet, som tar emot årsrapporterna. Dessa personer sammanställer föreningens resultat, och förstör/bränner sedan de enskilda rapporterna. Inga enskilda rapporter går vidare till Biodlarna eller myndigheter. De utsedda personer ska ha tystnadsplikt och inte föra några enskilda uppgifter vidare, utan bara redovisa föreningens sammanställning.

Alla medlemmar bör lämna rapport och i de fall de inte är aktiva biodlare så blir det nollor i rapporten. Den ansvarige kan fylla i nollor i sammanställningen, då man är säker på att medlemmen inte har bikupor för närvarande.

Biodlarna uppmanar varje förening att arbeta aktivt för att få in så många årsrapporter som möjligt. Ett bra sätt är att ringa runt till dem som saknas och be att få uppgifterna per telefon. Det kräver arbete, och ställer också krav på pålitlighet hos den som ringer upp.

Walle Johansson är medlem i Ankarsrum biodlarförening. Här berättar han varför han föredrar sveakupan.

-Jag önskar och efterlyser sveamodellen i frigolit som skulle göra det lättare och mer rationellt i biodlarsynpunkt, säger Walle Johansson.

Walle föredrar sveakupan

Livet som biodlare är helt underbart intressant och roligt, särskilt som jag har förmånen att jobba med sveaformatet i min biodling.

Men det finns ett grundläggande problem inom marknaden. Det finns ingen tillverkning av lätta hanterbara bikupor för sveamodellen. Har försökt förmå biredskapsfabrikanderna att ta upp en nyproduktion av sveakuporna men dom vill tyvärr inte lyssna på denna önskan. Det fanns på 1980-talet en produktion i Vetlanda, Kjell Samuelsson.

Det enda alternativet som finns är att bygga egna bilådor i sveamodell av blå frigolit. Det går bra, men de är inte så hållbara som fabriksbyggda som har en hårdare frigolit.

Se den stora bilden när sonen Jonas med hjälp av troligtvis Sveriges yngsta biodlare Husse (Hussein) 6 år och även Mille 3 år hjälper till.

Stor önskan är att alla befintliga biredskapsproducenter tillfredställer alla sveabiodlare i Sverige med lätta hanterbara bilådor på samma sätt som andra modeller som finns på marknaden.

Min uppfattning är att det finns i biodlarsverige många biodlare som har sveamodellen i sin bigård och eftersom bristen av lätta hanterbara bilådor medför att

Jag hoppas och tror på en framtid där biodlingen ökar till glädje både för naturen och biodlaren som njuter av livet.
Walle

det finns massor av svearamar i förråd och lador som inte kommer till användning.

Lille Husse 6 år som ärvt två bikupor av nu avlidne Klemming Nilson Hummelstad, han skulle fylla 100 år den 29/12-2017) har lågnormal i sin bigård. Och där är problemet: ska det övervintras i en eller två yngelrum. Det är inte rationellt med två yngelrum. Detta problem finns ej med sveamodellen.

Det skulle vara en utmaning att utbilda alla sveabiodlare till lyckliga biodlare med rationella bikupor om det fanns lätta hanterbara bilådor till salu i sveamodell och på så sätt, sätta fart på alla svearamar som ligger i förråd och lador till ingen nytta i Sverige.

Jag är själv riksinstruktör och har föreläst om rationell biodling på många platser i södra Sverige. Jag har också varit ordförande i Ankarsrums bf och i Kalmar läns norra biodlarförening. Jag var dessutom med och startade upp Sveriges yrkesbiodlarföreningen tillsammans med Lennart Nilsson en gång i tiden.

Jag har även skrivit i bitidningen om skribent till ”i Bigården”.

Har alltid fått god skörd av honung tack vare rationella bikupor och möjlighet att skift ut uttjänta ramar, och på så sätt hållit god hygien i bikuporna, och på ett enkelt sätt återvinna allt vax. Det är verkligen kul att vara biodlare.

En helt annan sak som brister i utbudet av biodlingsredskap är en vettig kaktång. Se bild. Den ena på bilden har förmåga att hålla fast ramen på ett utmärkt sätt så det är möjligt att inspektera ramen uppe i luften vrida och vända obehindrat för att kolla båda sidor av ramen. Denna modell finns ej längre på marknaden. Den andra saknar fästpunkt och glider av kaktången när man inspekterar ramen i luften och även omöjliggör sammanpackning i yngelrummet. Totalt omöjlig, värdelös kaktång.

För att underlätta och utöka antal biodlare och bisamhällen i Sverige måste alla jobba med att det finns bättre material på marknaden som ex lätta hanterbara bilådor av sveamodell och en funktionell kaktång på marknaden.

Jag hoppas och tror på en framtid där biodlingen ökar till glädje både för naturen och biodlaren som njuter av livet.

**WALLE JOHANSSON
MEDLEM I ANKARSRUMS BF**

Bygge av bilådor av sveamodell av blå frigolit. Jonas Johansson får här hjälp av Husse Johansson 6 år och Mille Johannson 3 år.

Varför Walle föredrar sveakupan

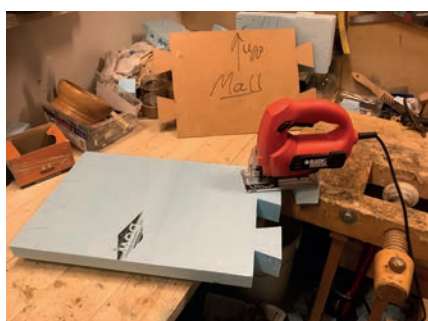
- 1) Bra vinteröverlevnad med sveas fyrkantiga rammått dvs vinterklotet runt får plats i en 10 ramars yngelrum.
- 2) Tack vare lätta frigolitkupor kan man hantera all biodling med ett enda rammått dvs helram.
- 3) Kan då på ett enkelt sätt skifta ut sämre ramar och hålla en god hygien i kuporna.

Teamarbete vid bikupan vid Klemming Nilssons bigård, Husse och Jonas.

Walle älskar att återvinna vax, han uppmanar gärna alla andra att göra detta.

Walle bygger en sveaskupan. Med en speciell sticksåg går de går lättare att tillverka.

Walle efterlyser bra kaktänger. Sådana som de var förr när man kan hålla fast ramen även när man inspekterar ramen i luften.

"Jag har haft god nytta

Anders Wisping, yrkesbiodlare

av att våga

Som ung tonåring tjatade han till sig en drottning som en äldre biodlare hade tänkt att ha ihjäl. Detta var startskottet för Anders Wispings biodling. Hans firma är nu ett av landets största biodlingsföretag med 1400 bikupor.

Allt började tidigare än så

-Min far startade sin biodling när han fick en halmkupa av min morfar. Tack vare morfar skapades ett intresse bland flera i slakten och även bland vänner. Halmkupan har säkert gett 2500 bikupor sammanlagt, tror Anders.

Vi träffas hemma hos Anders Wisping. Han och hans familj bor i en gård ute på landet, en bit från Kalmar. Utanför den stora villan slår vi oss ner på hans altan.

Nyfiket lyssnar jag på hans historia om hans väg från den där bidrottningen till att vara stor-biodlare.

-Skola var ingenting för mig, säger Anders. Direkt efter 9:an började han därför arbeta på ett slakteri.

Hans biodling har vuxit gradvis

-Jag har alltid haft mycket bin. Redan som 15-åring hade jag fem till tio samhällen. Jag tjänade lika mycket på min biodling som mina kompisar gjorde på att ligga på knäna i jordgubbslandet, säger han och ler.

Stor nytta av att inte vara blyg

-Jag har haft god nytta av att inte vara rädd för att ringa folk och be om råd. Mina förebilder när jag växte upp var Lars Hedlund på Gotland och Lennart Nilsson i Skåne. En av mina aha-upplevelser var att lyssna på Göran Sundström.

När han var i 20-års åldern hade biodlingen vuxit ytterligare. Nu var antalet bikupor uppe i 50-60 till antalet.

Anders biodling blev till slut en drivkraft att komma ifrån arbetet på slakteriet. I början på 2000-talet sade han upp sin fasta anställning och satsade i större skala på biodlingen.

ringa och be andra biodlare om råd”

-Man säger väl för fasen inte upp ett fast jobb, var min fars reaktion, berättar Anders.

Gjort alla misstag man kan göra

Första året som yrkesbiodlare blev hans absolut sämsta.

-Det året fick jag cementhonung, och min pappa fick vatten på sin kvarn.

Den vintern tog Anders ett extrajobb för att klara av ekonomin. Han träffade Olle Idestrom och började då hjälpa honom med att snickra.

-Jag har gjort alla misstag man kan göra. I början var det väldigt kämpigt med dåliga skördar. Ett tag funderade jag på att köpa bensin istället för socker, säger han.

Pappan ett viktigt stöd

Han berättar att trots pappans skepsis i början har hans pappa varit ett väldigt viktigt stöd. Både genom kunskap och att han fick låna hans lokaler. Efter några år byggde Anders sin egen anläggning för honungshantering.

Han berättar att han i grunden är en ganska lat människa och det ser han som en fördel i biodlingen.

Bina ska sköta sig själva

-I början gjorde jag mycket som var onödigt och som säkert gjorde mer skada än nytta.

Han gjorde rent bottnar själv varje dag. Efter ett tag såg han att bina skötte det bra själva. Även vad det gäller drottningar så låter han bina sköta övergången till ny drottning också.

Han har heller inte haft några bekymmer med yngelröta och han säger att han ibland tycker att det är en hysteri kring detta.

-Bina ska sköta sig själva så mycket som det går om du ska kunna försörja dig som biodlare, säger Anders.

Bra grundutbildning i Kalmar bf

Förutom han har lärt sig yrket av sin far har han också haft nytta av de kurser han har gått. Förr varit han mycket aktiv i Kalmar ortens biodlarförening.

Företaget har tre anställda på helår och också säsonganställda. Omsättningen

förra året var 4 miljoner. Företaget har gått med vinst varje år sedan 2004.

-Trakterna här kring Kalmar lämpar sig bra för biodling. Mycket raps, över 4000 hektar. Det är grunden för min ekonomi. 60 ton är vad skörden brukar bli årligen för Wizping biodling AB.

Mycket tid i bilen

Företagets bikupor är utplacerade på ett stort område kring Kalmar, bland annat på Öland. Att åka runt till alla tar minst en vecka. Att vara yrkesbiodlare innebär mycket tid i bilen.

-Öland har räddat mig många gånger med sin långa säsong, men i år blev det inte så med tanke på torkan. Istället fick vi en bra skörd i Småland. Den bästa sedan 2006. Sammanfattningsvis blev det rätt bra till slut.

Honungen säljer han på tank till Bimäster. En viss del säljer han på egen etikett i gårdsbutik. Vi tar en promenad. Inne i en av byggnaderna står tappningsmaskinen som Nils-Erik Gustavsson i Blekinge har byggt. På väggen hänger ett relativt gammalt fotografi på en Anders Wizping i unga år vid bikupor.

Vi lämnar gården och tar bilen för att titta på några av de bisamhällen som ingår i företaget. Intill en skog står drygt tio bikupor, intill ligger ett stort rapsfält.

Material som är lätthanterligt

De flesta av hans bikupor är gjorda av plywood eller entums vanliga bräda. Förr byggde han dem alltid själv, nu är det Olle som bygger de flesta av företagets bikupor.

-De är lätta att hantera och jag har valt att inte isolera dem.

-Dödligheten är en naturlig del av djurlivet, så också för bina, de svaga dör och dödligheten ligger på 5-10 procent, berättar han.

Vad tror du om marknaden för honung?

-Den kan helt klart växa. Hobbybiodlingen verkar ju blomstra mer än någonsin och efterfrågan är väldigt god på svensk honung.

Redan som 15-åring hade jag fem till tio samhällen, berättar Anders Wizping.

Vad är dina framtidsplaner för företaget?

-Jag hade en tanke att jag skulle ha 1500 produktionssamhällen, men jag är nog där jag ska vara nu. Det viktiga nu är att vi har tillräckligt många, så att mina anställda har en trygghet. Det gäller att ha en stor marginal ifall det blir sämre skördar.

-Jag har haft en stor fördel av att jag varit biodlare länge. Många rusar iväg och gör då kostsamma misstag. Det måste få ta lite tid, säger Anders Wizping yrkesbiodlare.

TEXT OCH BILD: MIA KARLSVÄRD

Kan du ge några råd till den som funderar på att bli yrkesbiodlare?

- Först och främst att man lär sig hur biodling fungerar. Det går inte att starta med stordrift. Det tar tid.
- Det är också viktigt att man får support.
- Bina kommer först. Även om någon i familjen fyller år och bina behöver dig, då måste du prioritera bina.
- Lära sig grunderna. Misstagen måste du göra själv. En del som har valt att bli yrkesbiodlare har växt för fort och då kan misstagen bli allt för kostsamma.
- Att biodlingen är i en trakt där det finns goda förutsättningar.

Hanne har alltid telefonen nära till hands, det gör att hon snabbt kan svara på frågor som kommer in via Biodlarnas Facebook-sida.

Hanne Uddling, styrelseledamot

I tvättstugan stod en 10 liters hink med honung kvarlämnad av den förra ägaren av huset. Hanne och hennes familj flyttade ut på landet strax utanför Strängnäs för 24 år sedan. Tack vare husets förra ägare blev Hanne Uddling biodlare.

-I förrådet hittade vi en massa konstiga verktyg, i trädgården fann vi stenplattorna som bikuporna stått på och i trädgården har vi än idag ett 20-tal äppleträd, 40 vinbärsbuskar, hallon och krusbär, berättar Hanne.

Kanske var det så att huset klart och tydligt talade om för Hanne och hennes familj att de skulle ta vid som biodlare. Så

blev det. Men det tog lite tid.

-Vi skaffade barn först och sedan bin, säger Hanne.

Tio år efter att de köpt huset utanför Strängnäs började Hanne och hennes man med biodling.

Rätt snart fick hon sköta om bina själv. Det visade sig att Hannes man var allergisk mot bin.

De funderade på om de skulle sluta med bin. Sjukvården tipsade då om allergibehandling.

-Han är inte färdig med allergibehandlingen men han är uppe i full dos, berättar Hanne.

Istället har Hanne drivit biodling på egen hand. Inte ens en blindtarmsinflammation i samband med sluts kattning har stoppat Hanne.

-Jag strosade in hela sluts kattningen, med en ram i taget.

Ingen i familjen har tidigare varit biodlare.

-Andreas, min man växte upp på landet, men jag är villa-unge. Det är jättesvårt när man försöker förstå hur bina funkade. Min far som var arkitekt sa alltid att du måste förstå varför, för att kunna förstå hur det funkade.

Ett annat gott råd var från Lars-Erik som sa, att de första 29 åren brukar vara lite trixiga. Det ligger något i det, säger Hanne.

Inne i ett av förråden finns fortfarande spännande saker kvar från förra ägaren som var smed.

Höstfåger pryder nu naturen kring Hannes familjs hus och bikuporna.

brinner för sociala medier

Ganska snart som ny biodlare upptäckte Hanne att det inte bara var bin som var kul utan alla biodlare också.

-SBR hade en drive att locka fler kvinnor till styrelsearbete 2010. 2011 valdes jag in i förbundsstyrelsen.

Med värme pratar hon om de träffar som det innebär under åren i styrelsen.

-Riksförbundsmötet är rena partyt för oss biodlare. Ett roligt tillfälle att träffa biodlare från hela Sverige, tycker Hanne.

Hon menar att man i samband med träffar med andra biodlare får möjligheten att dela kunskap och erfarenhet med varandra.

Till vardags jobbar Hanne som logoped. Det har gjort att hon förstår vikten av att kunna kommunicera.

Det var Hanne som tog initiativet till att starta Biodlarnas Facebook-sida.

Familjens snälla får kommer skuttandes när Hanne ropar.

-Om vi ska nå den intresserade allmänheten är Facebook bra. Här kan vi nå ut med information om hur bra honung är och hur viktigt det är med bin.

Hanne tror att många idag inte letar efter ett telefonnummer för att ringa. Istället letar de efter information på internet. -Frågorna från allmänheten kretsar ofta kring var de kan köpa honung och hur man blir biodlare.

Är det viktigt med sociala medier?

-Ja, för att vi ska synas. Det är inte det viktigaste och heller inte istället för. Det är ett viktigt komplement till Bitidningen och vår hemsida.

I sommar har Hanne haft ordentligt genomslag med Biodlarnas sida på Facebook.

-Den 21 juli skrev jag en förklaring kring missuppfattningen som sprids hur man skulle mata bin i sommartorkan. Mitt klagande inlägg att inte mata med sockervatten delades 2400 gånger och lästes av 248 000 personer.

Under den perioden ökade också antalet följare till Biodlarnas sida på Facebook.

-Jag tror att det är bra om det är vi som sätter agendan för biodling, säger Hanne. Hanne har också tagit initiativet till Instagram kontot för Biodlarna och nu i sommar har andra säsongen av Biodlarpodden spelats in. Den har Hanne också varit drivande till.

-Jag tittade på var ungdomar vänder sig för att lära sig nya saker och förstod då att de letade bland poddar.

Biodlarnas podd hittar ni dels på hemsidan eller om ni googlar efter Biodlarpodden.

-Totalt är vi uppe i 1700 nedladdningar. Det är vansinnigt roligt att göra radio, tycker Hanne.

Hon hoppas att podden ska fundera som stöd för de som går grundutbildningen och även som en uppfräschning för de som varit biodlare ett tag.

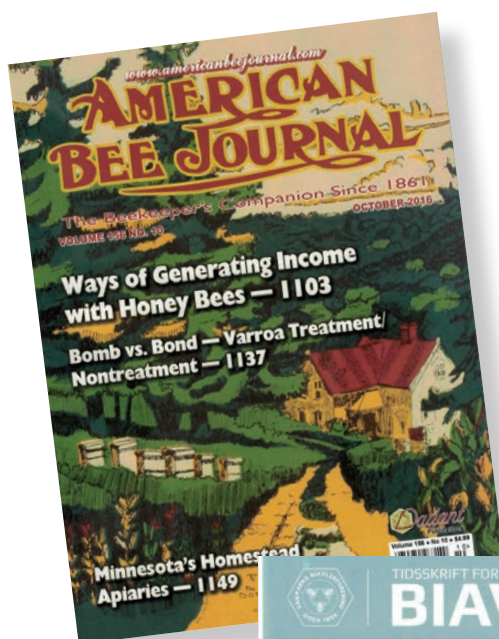
Vad vill du göra härnäst?

-Rörlig bild är mitt nästa mål, att nå ut med information via korta filmer.

TEXT OCH FOTO: MIA KARLSVÄRD

Att Hanne Uddling blev biodlare kan hon tacka husets förre ägare för. De kvarlämnade biodlarredskapen blev starten.

Medlemmar har möjlighet att prenumerera till ett billigare pris på dessa tidningar.

Billigare prenumeration på bitidningar

Liksom tidigare år kan du via förbundet prenumerera på de nordiska ländernas bitidskrifter till ett lägre pris än om du prenumererar direkt från respektive organisation.

Det gör du genom att till Biodlarna betala in prenumurationsavgift enligt nedan och ange vilken eller vilka tidskrifter du önskar eller göra en beställning i vår Bibutik.

Du kan också via Biodlarna prenumerera på en amerikansk bitidning och en tysk.

Betalning och information gällande

din prenumeration måste vara Biodlarna tillhanda **senast den 1 december 2018**.

Dröj därför inte med att betala in den aktuella summan på pg 8685-0. På talongen anges dels önskade tidskrifter, dels fullständigt namn och adress till vem tidskrifterna ska sändas.

Prenumerationer

Beställning och betalning via faktura kan göras i Bibutiken.

- Tidskrift for Biavl, Danmark 495 SEK
- Birøkteren, Norge 495 SEK
- Mehiläinen, Finland 365 SEK
- American Bee Journal
- Deutsches Bienen Journal

Gällande den tyska och amerikanska tidskriften kommer pris informeras i vår Bibutik på nätet snarast möjligt eller vid efterfrågan via mail sbr@biodlarna.se

Digital bitidning

Den amerikanska bitidskriften American Bee Journal kan man prenumerera på och bläddra i digitalt på sin dator samt ladda ner pdf-sidor från.

Man går då in på www.americanbeejournal.com och klickar sig fram till prenumeration. Man betalar sedan med hjälp av Visa eller MasterCard. Betalningen går då inte via Biodlarna.

Kansliet

Förstapris. Fotograf: Anna Lind. -Här kommer min bästa sommarbild, det är en av mina tjejer ovanför vattenbadet jag fick ställa ut då det var så himla torrt här på Gotland. Det är en gammal sockerkaksform med stenar i. Jag tycker det ser ut som att hon dyker. Juryns motivering: "En bild tagen i rätt ögonblick av en fotograf med skärpa för komposition."

Andrapris. Fotograf: Cecilia Lillbacka. Juryns motivering: "Fotografering handlar om att se den riktigt bra bilden, och att också ta den. Det har Cecilia gjort här."

Tredjepris. Fotograf: Jonas Höglund. En bild tagen i samband med sommarskattning tillsammans med min dotter 5 år som med glädje och entusiasm hjälper till med borsten! Juryns motivering: "En fin dokumentär bild på gemenskap och samarbete."

Vinnarna i Biodlarnas fototävling:

Stort grattis till vinnarna i fototävlingen med sommartema!

Så många härliga bilder som skickats in.

Vinnare i tävlingen är, förstapris: Anna Lind, andrapris Cecilia Lillbacka och tredjepris till Jonas Höglund.

Förstapristagaren får ett presentkort i Bibutiken motsvarande ett värde av 1000 kronor. Andrapris presentkort i Bibutiken på 500 kronor och tredjepris tagaren får ett presentkort på 250 kronor. Vinsterna kommer med posten.

Tack alla ni som skickat in bilder! Bläddra vidare till nästa sida för att se fler fina bidrag.

Redaktör Mia Karlsvärd

Foto: Carita Lundell Bauhn. "Gottigottgott" Lite stödfodring innan sommaren svepte in.

Foto: Emma Nyblom. Vad kan vara mer somrigt än ett bi med maskrosollen på kroppen.

Foto: Helena Svanbäck.

Foto: Josefine Lilja. Tagit en bild av pappa Lennarts bi som är på väg till mamma Marias blommor!

Foto: Karin Mattsson. Fullt surr i sommarblommorna!

Foto: Kenth Borgen.

Foto: Kjell Andersson.

Foto: Zdenko Sojka. Du var på besök hos oss.. nu kör vi till dig!

Foto: Ann-Ci Lifmark

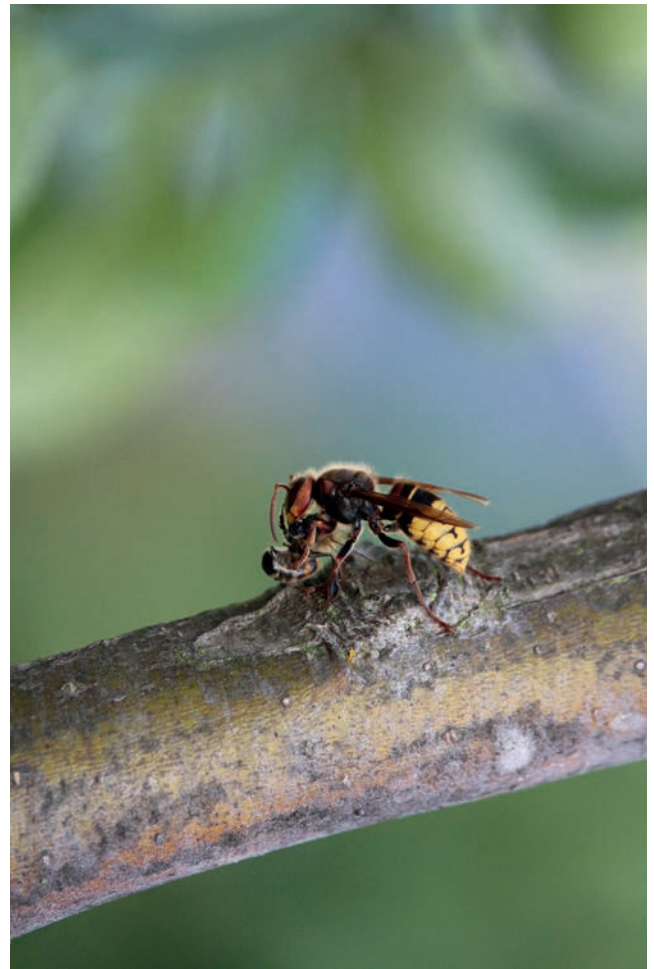

Foto: Tomas Lindgren. Ibland kan naturen vara grym.

Foto: Bertil Israels. Med traktor finner vi svärmen överst i bilden 8 meter upp, på en tunn kvist

Foto: Sofia Klasson. Hej här kommer en bild från vår allra första dag som biodlare. En fantastisk första sommar!

I september 2018 bevisade *Motta et al.* att binas tarmbakterieflora verkligen påverkas av glyfosat i koncentrationer som finns i naturen och att arbetsbin dog tidigare. Detta borde leda till restriktioner i användningen av glyfosat.

Glyfosat i Roundup Rön om risker för flera organismer,

Det har länge diskuterats i hela världen om det vanligaste ogräsmedlet, Roundup, som innehåller glyfosat, kan vara farligt. Det har försäkrats vara ofarligt för däggdjur i årtionden och en svensk företrädare har t o m druckit av en sådan lösning för att illustrera att det var ofarligt. Det gick inte så bra för den personen har jag hört, men då skyllde man på annat.

Själva får vi i oss ämnet eller dess nedbrytningsprodukter i den mesta odlade maten, undantagandes ekologiskt odlat. Därför kan man finna glyfosat i urin, avföring

och i kroppen hos nästan varenda människa på Jorden. I USA dessutom i bröstmjölken hos 30% av ammande mödrar.

Glyfosat är nämligen ganska resistent och har i naturen en halveringstid på allt från några dagar till upp mot ett halvt år i vissa jordar. Spår av Monsanto's växtgift är alltså världsvida spritt. Det finns idag framför allt i Roundup-tåliga GMO/GE-grödor av såväl majs och soja, som alfalfa, bomull, durra, raps och vete. Dessa grödor behandlas oftast rikligt med Roundup eftersom "ogräsen" blir svårare och svårare och grödorna innehåller därför också höga halter av glyfosat, som man tidigare inte trott skulle spela någon roll för konsumenten.

Som biodlare har vi tidigt varit emot Roundup eftersom det tar död på växtar-

ter som trivs och blommar i olika grödor, och när man sprutar så är det svårt att undvika diken och väggkanter, som därigenom också utarmas på blomväxter. Men nu har det kommit fram tydliga vetenskapliga rön som indikerar hur delikata samband kan störas av glyfosat, nämligen genom att bakteriefloran och mineralnäringssupplet i tarmarna kan påverkas (*Samsell and Seneff, 2013*).

Bakterier i våra tarmar är vi helt beroende utav för vår matsmältning och det finns normalt 10 gånger fler nyttiga och nödvändiga bakterier i vår kropp än det finns kroppsceller. Glyfosat visar sig blockera en metabolisk process ("shikimate") hos bakterierna (t ex *Laktobacillus sp.*, mjölksyra-bakterier) som gör att de inte fungerar som de ska, vilket medför att proteinomsättning och upptaget i tarmen av amino-

Fakta Glyfosat:

Historik

Glyfosats herbicida egenskaper upptäcktes 1970 av den amerikanske kemisten John E Franz under hans arbete på Monsanto. Han fick National Medal of Technology and Innovation 1987 och Perkin Medal 1990 för sin upptäckt.

Användning i Sverige:

Glyfosat är ett verksamt ämne i växtskyddsmedel som främst används för ogräsbekämpning på jordbruksmark före grödornas uppkomst, och efter skörd. Ämnet ingår i ett 20-tal godkända växtskyddsmedel i Sverige, de flesta är bara för yrkesmässig användning men några får även användas av

konsumenter. Den årliga försäljningen av glyfosat i Sverige är mellan 600 och 700 ton. Det innebär att glyfosat är det vanligaste verksamma ämnet i växtskyddsmedel i Sverige. EU-kommissionen har nyligen beslutat om ett förnyat godkännande av glyfosat som verksamt ämne i växtskyddsmedel som gäller till 15 december 2022. *Wikipedia*

Glyfosat har i naturen en halveringstid på allt i från några dagar till upp mot ett halvt år i vissa jordar.

inte minst bin och människor

syror och proteiner störs. Istället kan bakterier som inte är så bra för oss etableras (t ex *Salmonella sp.*). Det visar sig också att andra giftiga ämnen, som normalt avgiftas i tarmarna av de nyttiga bakterierna, inte blir omhändertagna.

Ytterligare en nackdel är att glyfosat binder sig kemiskt till många viktiga mineralämnen genom kelatering och då förhindras upptag även av dessa mineraler. Följden kan bli långsiktiga rubbningar i kroppen, viktiga kanske framför allt för unga människor som får i sig glyfosat redan före födseln genom modern. Det anses t ex att glutenallergi kan vara en följd av denna påverkan.

Särskilt oroade är man i USA, för där odlas mycket GMO-majs och GMO-soja, vilka getts en sådan specifik genetik att

de tål Roundup även i hög koncentration. Forskarna har konstaterat att riskerna för utvecklande av ett antal sjukdomar visar koppling till glyfosat-konsumtionen. Det gäller: Autism, allergier av olika slag (ex glutenallergi), tjocktarmscancer, Parkinsons sjukdom, inflammationer i tarmarna som ger diarréer, Crohns sjukdom, colitis, kärlsjukdomar, sterilitet, multipel skleros, fetma, depression, Alzheimer m m.

I Argentina är man också speciellt oroade, eftersom man fått en kolossal ökning av antalet cancer samt missfall, defekter och sjukdomar hos nyfödda, särskilt i områden med hög andel odlade sojafält. Orsak kan vara även koppling till övriga ingredienser i Roundup, ingredienser som kan variera, men som visats ha stor betydelse för giftigheten.

Detta har förvisso startat en debatt om nyttan av detta tidigare så prisbelönta ämne. Monsanto hävdar givetvis att rönen är ovetenskapliga, trots att en fysiker har smulat sönder deras artikel på en blogg (*Eric Hall 2013*). Men forskarna har utfört försöken på råttor och de verkar tillförlitliga enligt min mening. Efter att ha sett en intervju med Seneff, gjord av en kunnig vetenskapsjournalist, känner man sig övertygad.

Som biodlare drabbas man omedelbart av misstanken att glyfosat även påverkar mjölk-syrabakteriernas existens och omsättning hos bina. De är ju i högsta grad i behov av mjölksyrabakterier (13 arter LAB) för sitt immunförsvar och för den jäsningsprocess av insamlad pollen som gör att larverna får i sig tillräckligt med proteiner.

En störning av LAB är därför en bidra-

Borde leda till restriktioner i användningen av glyfosat

Fakta Glyfosat:

Användning internationellt:

Roundup är det mest kända. Monsanto's patent på glyfosat gick ut år 2000, så ämnet finns numer i ett flertal bekämpningsmedel. Flygbesprutning av glyfosat har använts för att bekämpa kokaodlingar i Colombia, vilket har lett fram till att den glyfosattåliga sorten *boliviana negra*

har avlats fram. Det har också fått effekten att kokaodlingar har flyttats in i nationalparker där besprutning är förbjuden. 1996 blev de första genmodifierade sojabönorna som inte påverkas av glyfosat kommersiellt tillgängliga. Idag finns även glyfosattåliga majs, durra, raps, alfalfa och bomull tillgängliga. Fakta: *Wikipedia*.

Det diskuteras inom EU att man ska tillåta GMO-foder av just anledningen att det skulle vara ofarligt. LRF och Mejeriföretagen tycks vara positiva till att korna får äta billigare GMO-soja som innehåller ganska höga halter av glyfosat. Man har i USA mätt halter på t o m över 20 mg/kg, vilket är väldigt mycket.

gande orsak till ett bisamhälles dåliga utveckling. För Roundup kan uppträda lite varstans i vår miljö idag härstammande från åkermarkerna, men givetvis mest i GMO-grödor av majs och soja där bina kan hämta pollen och kanske även nektar hos den annars självferta sojaplantan. I USA och Canada finns f n ett ohämmt bruk av GMO-grödor och Roundup. I USA är 90% av majs, soja och sockerbeter GMO-grödor.

Det finns inte mycket kvar (ca 5%) av de tidigare så blomsterrika nordamerikanska prärierna som var en förutsättning för ett rikt insekts- och fågelliv eftersom där erbjöds varierad pollenkost för insekterna. Ett ytterligare problem kan vara Bt-toxin, ett gift av *Bacillus thuringiensis* som lagts in i GMO-majs och GMO-soja. Det har visat sig att detta ämne inte bryts ner i tarmarna så som påstås, utan man har i en kanadensisk studie funnit det i 93% av studerade gravida kvinnor.

Vad det har för effekter på människor är än så länge ett frågetecken. Vad gäller effekter på bin så är det starkt negativt för dem att få i sig pollen med Bt-toxin. Det skadar generellt insekters tarmsystem, yngel kan dö och vuxna får lättare angrepp av

diverse tarmsjukdomar, t ex *Nosema* hos honungsbin.

I Vermont har man antagit en resolution som säger att all mat som innehåller GMO-produkter måste märkas. Det skedde genom en lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2016. Detta har skapat ett våldsamt motstånd genom en särskild motståndsorganisation, GMA (Grocery Manufacturers Association). Det råder enligt GMO-motståndarna (fritt översatt): "ingen tvekan om att GMA – för

Tänk
på detta:
de primära GMO-
grödorna är majs, soja
och sockerbeter.

sina medlemmars bästa – försöker stoppa konsumentens rättigheter och vill kontrollera US-matpolicyn för att försäkra sig om att subsiderad, genetiskt modifierad och kemiberoende, starkt processad skräpmat får existera status quo.

Tänk på detta: de primära GMO grödorna är majs, soja och sockerbeter. De primära ingredienserna i den processade maten härifrån är majs-sirap med högt fruktosinnehåll, hydrogenerade vegetabiliska oljor (transfetter) och raffinerat socker.

Lägg till alla pesticider och farliga gödselmedel som används i detta kemiska jordbrukssystem och man har den perfekta formeln för död, sjukdomar och miljöförstöring."

Det diskuteras inom EU att man ska tillåta GMO-foder av just anledningen att det skulle vara ofarligt.

LRF och Mejeriföretagen tycks vara positiva till att korna får äta billigare GMO-soja som innehåller ganska höga halter av glyfosat. Man har i USA mätt halter på t o m över 20 mg/kg, vilket är väldigt mycket.

Men genom EPA (USAs Naturvårdsverk) har man gett tillstånd för mat att hålla halter på 40 mg/kg, istället för som tidigare max 20 mg/kg. Nilsson (2010) hade tidigt oerhört kritiska synpunkter på sojans innehåll av ämnen som är speciellt olämpliga för barn. Han har sammanställt kunskaperna om sojans kemi och innehåll

av onyttiga, t o m farliga ämnen. Till dessa ska alltså nu läggas glyfosat, vars negativa effekter han förmodligen inte hade kunskap om 2010.

Jag hoppas allas inställning kan påverkas av Samsels och Seneffs rön om glyfosat från 2013 och att man läser Nilssons kritiska sammanställning om soja och förstår vilka risker man som helhet utsätter särskilt barnen för. Att bin också påverkas negativt när de får i sig glyfosat, vilket är mycket sannolikt i jordbruksbygder, har visats av *Herbert et al. (2014)*. Såväl inlärningsförmåga och minne verkar påverkas och det har givetvis stor betydelse för bismhällets utveckling.

I september 2018 bevisade *Motta et al.* att binas tarmbakterieflora verkligen påverkas av glyfosat i koncentrationer som finns i naturen och att arbetsbin dog tidigare. Detta borde leda till restriktioner i användningen av glyfosat.

**BENGT NIHLGÅRD, PROFESSOR
EMERITUS LUNDS UNIVERSITET**

Referenser:

Hall, Eric, 4 maj 2013. "Roundup and Gut Bacteria". Skeptoid.

Herbert, Lucila T.; Vázquez, Diego E.; Arenas, Andrés; Farina, Walter M. 2014. Effects of field-realistic doses of glyphosate on honeybee appetitive behaviour.

The Journal of Experimental Biology 217 (Pt 19):3457–3464. doi:10.1242/jeb.109520

Nilsson, Frank, 3 april 2010. Varning för soja! Sveriges Konsumenter i Samverkan, Kampanj: Kött, Framtidens mat, Soja.

Samsel, Anthony; Seneff, Stephanie. 2013. "Glyphosate's Suppression of Cytochrome P450 Enzymes and Amino Acid Biosynthesis by the Gut Microbiome: Pathways to Modern Diseases". Entropy 15, no. 4: 1416-1463.

Motta et al. september 2018.

Glyfosat Roundup på väg att fasas ut – förhoppningsvis!

Diskussionerna om världens vanligaste växtgift, herbiciden glyfosat, har pågått i många år. På senare år har Biodlarna varit särskilt aktiva för att få glyfosat förbjudet.

(Herbucid = växtödare, enligt NE)
Medlen, det är flera än Roundup som innehåller glyfosat. Roundup är särskilt anpassat till genmodifierade växter, så att det kan användas i soya, raps, majs, vete, med flera.

I Bengt Nihlgårds artikel får man en bra sammanställning av medlets användningsområden. Tyvärr används det alldeles för mycket och på fel sätt i Sverige, inte minst kan det mätas i ytvattnen i Halland och Skåne.

I Tyskland förekommer mätbara mängder i bi-produkter, som honung, pollen, bibröd och vax, men under gränsvärdena.

Några av våra aktioner från Biodlarna:

-Skrivelse till två ministrar i oktober 2017 inför omröstningen/förhandlingarna i EU.

-Vi har skrivit motioner till LRFs Riksförbundsmöte i flera år.

-Pressmeddelande juni 2018 (finns på vår hemsida).

-Medverkan i skrivelser från Bee Life till EUs kommissionär i frågan om neonicotinoiderna och glyfosat.

Dessutom:

-EU-parlamentet kräver stopp för glyfosat (artikel i LAND) av Jytte Guteland, MEP.

-Dom mot Monsanto i Kalifornien för att Roundup har orsakat cancer.

-Frankrikes president vill förbjuda glyfosat 2021.

-Godkännandet i EU av Roundup gäller endast 5 år.

-I Sverige: Kemikalieinspektionen omprövar alla tillstånd för glyfosat i år. Färre ansökningar har kommit in.

Kemikalieinspektionen har tyvärr godkänt 26 nya växtskyddsmedel bara under 2018. Vi återkommer till detta, när vi har mera fakta och detaljer om dessa. Förbundsstyrelsen står bakom arbetet, men frågor besvaras gärna av Kommittén för yttre miljö.

**LASSE HELLANDER, KOMMITTÉN
FÖR YTTRE MILJÖ.**

Brev till redaktionen

Lenah hittade en dikt som hennes morfar August skrivit om Biodlarna

Hej!

Jag heter Lenah Thuresson och är en småskalig biodlare i Småland- Men en engagerad biodlare var min morfar som jag tyvärr aldrig träffade. Han gick bort 1947, jag är född 1950. Han startade Himledalens biodlarförening i början av förra seklet och var också dess ordförande i många år. Dessutom var han med och startade Hallands läns biodlarförbund 1911 och var även där ordförande under några år. Han ivrade mycket för biodlingens utveckling och reste runt en del och föreläste kring förra sekelskiftet. Hans namn var August Johansson. Han gifte sig inte förrän 1922, femtio år gammal så han hade tid för det här arbetet. En annan sida hos honom var att han skrev dikter och hans specialitet var dikter där radernas begynnelsebokstäver bildade t ex namnet på den dikten var ämnad åt. Häromdagen när jag rotade efter något hittade jag en av hans dikter, tillägnad Sveriges Biodlarförbund. Alltså består den av så många rader som namnet innehåller. Jag gissar att den skrevs till något jubileum. Eftersom han gör propaganda för tidningen tyckte jag det kunde vara kul att skicka den till er. Jag vet inte alls när den är skriven, mn det måste ju vara före 1947.

Med vänlig hälsning
Lenah

Så här ska sången ljuda om tid som är för "bi"
Vår förste var Weislander. En man med energi
En annan var Nils Nilsson, en påg från Gåsebäck
Rätt sansad och saktmodig, men ändå ganska käck
I Stockholm Alexander, en stridbar andans man
Gick in i vår förening och gör så gott han kan
En gång han blanda socker med kolstybb och med spån
Så därför fick han skörda båd smådeord och hån

Bliv kvar i vår förening, ifall du kommit in
I alla dina dagar, så länge du har bin
Och läs med flit vår tidning, ty där man lära får
Det man behöver veta, så gott man det förstår
Låt vara att det finnes rätt mången dunkel sak
Att däruti utreda, men visa att din smak
Roterar ibland honung och binas blomsterliv
Ej höves det att sprida split, avund hat och kiv
Så sant vi äro svenskar, så enade vi stå

Respekt vi har för bina, fastän de äro små
I sälgens gula kissar de muntert far omkring
Kanhända att de drömmar att det är deras swing
Så bryt ej av de grenar som är för dem en fröjd
Förtjänsten blir då ringa, du kan ej vara nöjd
Ös då i stället honung i dina honungsglas
Rör om uti den duktigt, dock ej så det går kras
Bra är den unge Sture, vår tidnings redaktör
Uti vår kära tidning han mer dock skriva bör
När han ibland baciller laborerar och rör om
Då är han i sitt ässe och skjuter aldrig bom
August Johansson

-Har någon erfarenhet av getingangrepp, undrar Arne Nilsson.

Arne undrar om någon har erfarenhet av getingangrepp

Getingangrepp, vad är det varroa, lus, miljögifter, utsot mot ett getingangrepp som slutar med ett dött bisamhälle? I slutet av september 2017 i samband med invintring av samhällena ute i Stockholms norra skärgård hände det. Först tog dom en avläggare och strax därefter ett svagare samhälle som ej hellre detta kunde försvara sig. Efter en dryg veckas letande fann jag så äntligen getingsamhället uppe på en vind ca 200 meter bort. Mina tre starka samhällen klarade sig och övervintringen. I mitten

av september 2018 hände samma sak, attack mot tre ganska starka samhällen som vi flyttat från fastlandet i början av augusti detta år. Två av dessa samhällen i min bigård och det tredje 300 meter på annan plats.

Åtgärd till försvar, minskade flusteröppningarna och riggade upp en liters getingfångare på inrådan av äldre biodlare, flaskor med ganska stor öppning innehållande en bryggd om ca en dl koncentrerad flädersaft lite vatten och honung. Under en vecka fångades ca 1,5 liter ge-

tingar. OBS! inga bin gick i flaskan. Men tyvärr klarade de tre samhällena ändå inte getingangreppen även detta år. Mina gamla etablerade samhällen klarade att försvara sig, getingsamhället har vi inte lyckats att spåra.

Fråga, har någon erfarenhet av liknande händelser? Kan inte finna några förhållningssätt i handledarskrifterna. Hur förhåller jag mig till att bygga upp ett försvar inför nästa år?

Med vänlig hälsning Arne Nilsson
arne@nilssondesign.se

Vi köper din honung!

Med över 50 år i honungsbranschen fortsätter vi att ta vårt ansvar för den svenska naturen. I detta arbete är du som biodlare en otroligt viktig samarbetspartner och vi söker ständigt efter nya biodlare som vill sälja sin honung till oss.

Hör av dig till Marie Rosén och anmäl ditt intresse.

marie.rosen@svenskhonungsforadling.se

073-523 31 03

Många av deltagarna på biodlingskonferensen i Leksand samlade till en gruppbild.

Biodlingsmöte i Leksand

Lördagen 6 oktober var det samlings till biodlingskonferens i Dalarna, närmare bestämt i Leksand.

Ett 30-tal intresserade biodlare hade hörsammat förbundets inbjudan att ta del av olika intressanta ämnesområden. Inom VSH-projektet genomförde Karina Karlsson, rådgivare inom förbundet, en intressant nulägesbeskrivning av detta omfattande projekt, som nu är inne på sitt 3:e projektår. För att nå framgång pekar det mesta på att projektet behöver fortsätta under många år framöver, där målsättningen är att få fram bin som själva kan rensa ut varrokvastret. Även om många biodlare är oerhört framgångsrika att behandla mot kvalstret, skulle en avelsframgång vara något som alla biodlare tacksamst skulle vilja ta del av. Ett annat område som Karina informerade om, var det genomförda vaxprojektet, vars syfte varit att säkerställa en god tillgång på högkvalitativt vax.

Leo De Geer, ledamot i förbundsstyrelsen och sakkunnig inom kvalitetsområdet, orienterade församlingen om förbundets intentioner inom kvalitetsområdet. Området är också något som i alla

högsta grad berör alla biodlare, då detta framförallt handlar om hur alla skall kvalitetssäkra sin honung. Leo tog bl a upp den viktigaste parametern i vår honungsbedömning, mätningen av vattenhalten i honungen. Flera undersökningar ger vi handen, dels att olika refraktometrar visar olika värden, dels att olika personer läser av samma refraktometer med olika mätvärden som resultat. Detta är nu något som förbundet skall försöka att gå till botten med, så att utförda mätningar kommer fram till ett rättvisande resultat. Kommittén för kvalitetsfrågor uppmanar dock samtliga föreningar att fortsätta med sina mätningar som tidigare, i avvaktan på mer kunskaper inom området. Kvalitetsfrågor är verkligen ett ämne som engagerar många och förbundets inställning är att säkerställa en hög kvalitetsnivå och samtidigt kunna bereda medlemmarna möjlighet att saluföra sin honung, på ett inte alltför kostsamt sätt.

Ett annat högintressant område som berördes av Bo Malmsten, ledamot i förbundsstyrelsen och ordförande näringsbiodlarkommittén, är hur man som småskalig biodlare kan växa och utvidga sin biodling. Bo gjorde denna beskrivning utifrån sin egen resa och sina egna erfarenheter, där han lyfte fram alternativa delar

av biodlingen som också kan generera utkomst möjligheter, inte bara från den traditionella honungen. Församlingen hade många frågor och ämnet berörde många. Förbundets nya utbildningsansvarige Lennart Johansson gick igenom förbundets utbildningsinsats, ett område som både föreningar och distrikt arbetar intensivt med. Många utbildningar är fulltecknade tack vare det extremt stora intresse som biodling rönt under den sista tiden. Lennart framhöll att utbildningssidan hela tiden står i en ständig utveckling, vilket innebär att förbundet kommer att fortsätta att satsa resurser inom detta område.

Lasse Hellander tog upp ämnet ”angrepp” i olika former, både vad avser fyrbenta djur och tvåbenta homosapiens. Lasse arbetar med olika delar där målsättningen är att samtliga länsstyrelser skall betrakta björnangrepp på samma sätt och att det skall utgå likvärdiga ersättningar, oavsett var i landet angreppet ägt rum. Lasse riktade också en tydlig uppmaning att man skall anmäla skadegörelser och stölder, även om dessa ärenden är lägprioriterade hos polisen. Utan anmälningar är det komplicerat att få ett grepp om omfattningen av detta problem, menade Lasse. Frågor kring biregistret uppmärksammades av Lasse, som lyfte fram att det är väsentligt att biodlarsverige har ett fungerat register och att detta har samma funktion i hela landet.

Förutom ovanstående föreläsningar och givande dialog med de som deltog i konferensen, gavs det stora möjligheter att mellan föreläsningarna och under lunchen, stämma av läget inom distriktet och föreningarna i Dalarna, samt inhämta synpunkter på förbundets verksamhet. Dessa dialoger är ovärderliga för att skapa en förståelse inom organisationen, för förbundets olika verksamheter. Förbundet har en klar inriktning, att fortsätta med denna typ av aktiviteter, där målsättningen är att hela landet skall ha möjlighet att träffas och utbyta åsikter inom vårt ämnesområde. Närmast på tur står en liknande konferens i Skåne 20 oktober och en artikel från den träffen kommer i vårt januari/februari-nummer, som distribueras ut i slutet på december.

TEXT OCH BILD: JONAS ERIKSSON, FÖRBUNDSCHEF

Innehåll 2018 i Bitidningen

Sidangivelserna börjar med sidnumret varefter följer tidningsnumret, t ex 2-1/2, sid 2 i nr 1/2. 3-10 betyder sid 3 i nr 10.

Avelsarbete

Andra året med VSH-projektet.....	13-5
Buckfastföreningen.....	20-9
Första sommaren med VSH-projektet.....	24-2
Nordiska bin.....	12-7/8
Rapport från varroaprojektet LEKA.....	8-3
Vad är reinvasion.....	5-4
Parningsplatser för avelsarbete 2018.....	22-5
Inseminering drottningar VSH-projektet.....	8-10

Biprodukter

Ny bibok-Stora boken om bin.....	15-2
Beepopulate -nytt spel för barn om bin	15-2

Bisjukdomar, parasiter och förgiftningar

Amerikans yngelröta.....	26-5
Biodlarnas arbete med neonikotinoider	24-4, 6-6
Bihälsa.....	26-1, 26-2, 26-3, 26- 5, 26-6, 26-7/8, 24-9, 26-10
Glyfosat-Roundup- nya rön.....	26-11/12

Biskötsel och forskning

Behöver bin honung som vinterfoder.....	8-7/8
Disputation amerikans yngelröta.....	21-6
Effektiv varroabekämpning kombinerat med bildande av nya samhällen.....	18-3
Forskare i Nya Zeeland vill få fram bättre bin.....	21-2
Kan hälsan förbättras med biterapi.....	18-2
I bigården, Anders Berg	3, 6-4, 6-5, 8-6, 5-7/8, 6-9, 6-10,
När dör ett bisamhälle.....	6-2
Ny app "Mina bigårdar".....	12-6
Präglar sitt vax tillsammans.....	14-9
Torkan ett stort problem för bina.....	7-10

Från andra länder

Om biodling i Ryssland.....	12-3, 16-4, 22-6
Biodling i Sydkorea.....	18-2
Åland firar friska bin med frimärke.....	11-6

Föreningar, distrikt och förbund

Almanackan.....	29-1, 29-2, 28-3, 29-4, 29-5, 29-6,	29-7/8, 29-9, 29-10, 28-11/12
Almedalsveckan.....	19-9	
Bibutiken.....	32-1, 32-2, 32-3, 32-4, 32-10, 32-11/12	
Billigare prenumeration på bitidningar.....	15-11/12	
Biodlarnas hemsida	19-1, 19-7/8	
Biodlarnas rådgivare.....	16-7/8	
Biodlarnas/SBR:s etiketter.....	25-5, 25-6, 15 7/8, 22-10	
Biodlarnas/SBR:s kansli.....	26-3, 28-10	
Biodlarnas/ SBR:s hedersutmärkelser.....	29-1	
Biodlarnas /SBR:s statistik.....	15-5	
Biodlarpodden.....	5-5, 14-7/8, 20-9	
Biodlarmöten i Gävle och Stockholm.....	10-6'	
Branden i norra Sverige.....	5-9	
Brev till redaktionen.....	18-10	
Dags att söka bidrag från fonderna.....	12-9	
Distriktordförandens konferens i Skänninge.....	14-5, 10-6,	
Erik Kram har utbildat hundra biodlare	15-1	

Emma blev vår 13 000:e medlem.....	11-7/8
Fototävling.....	14-7/8, 18-9,16-10/11
Förening bekämpar amerikans yngelröta med utbildning...20-2	
Föreningens vax-från vaxklumpar till vaxmellanväggar.....	10-2
Gemensamma krafter skapar en livaktig förening.....	20-10
God honung utsågs i Alingsås.....	19-2
Hanne Uddling om sociala medier.....	12-11/12
Hedersmedlem firas i Alingsås biodlarförening.....	21-2
Honungsbedömningskort.....	24-10
Hundra år firades i Österåkers Biodlarförening.....	19-2
Ledaren.....	3-1, 3-2, 3-3, 3-4, 3-5, 3-6, 3-7/8, 3-9, 3-10, 3-11/12
Lidköpings biodlare prisades.....	5-9
Valberedningsarbete i förbundet.....	9-9
Medlemsträff i Ovensiljans bf.....	13-9
Nya medarbetare på förbundskansliet.....	12-9, 5-10
Påverka Biodlarna.....	1-10, 23-10
Vi minns.....	29-1, 21-2, 29-3, 29-4, 29-5, 229-9, 29-10,29-10/11
Årsmöte i egen klubbstuga i Södra Inlands biodlarförening. 24-3	
Årsrapport.....	25-10, 7-11/12
Årsresumé av biodlingsåret 2017.....	20-1
Östgöta Bi ekonomisk Förening 5.....	5-2

Information om och utveckling av biodlingen

Bihusesyn 2018.....	Bilaga-4
BeeWeek.....	22-9
Biregister och skydd mot inbrott.....	16-10
Copa, Cogeca, möte i Bryssel.....	15-1
Dokumentärfilmare gjorde film om bin.....	16-2
Drönaryngel som delikatess.....	20-6
Information om införsel och import av humlor och pollen.....	10-1
Nordiska baltiska birådet, NBBC.....	21-3
Motioner i Riksdagen 2017 och till LRF.....	14-1
Rapport från kommittén för yttre miljö	19-1
Rapport från LRF:s tämman.....	14-7/8
Remiss Jordbruksverket.....	21-5
Problem med förfalskat vax	26-1
Samzon-projektet.....	16-9
Sigtuna honung öppna hus.....	10-9
Svensk honung, något att vara rädd om.....	12-5
Ursprungsmärkning av honung.....	11-10

Tips

Antti lär dig bygga en smidig bikupa.....	14-6
Låna pallen till lokala arrangemang.....	22-3
Recept -sommarmeny.....	20-7/8
Ritningar till bikupor.....	6-11/12
Så gör du egna vaxmellanväggar.....	16-1

Övrigt

Biodlingsföretagarna utsatta för forskningring.....	9-1
GDPR.....	5-1, 8-5
Kan vi odla humlor kommersiellt i Sverige.....	12-2
Misstankar om honungsfusk tillbakavisas.....	9-1
Ny redaktör för tidningen.....	5-5
Siri tre år gillar bidodling.....	23-3
Stölder av bin och bikupor.....	9-1
Världsbidagen 20 maj.....	23-3, 10-5
Övningsrådets körplan förvandlades till biparadis.....	15-3

monica.selling@bioplarna.se

MONICA SELLING
Förbundsordförande

Krönika

En kärleksförklaring

Vi vill mycket i vårt förbund. Ha en innehållsrik tidning med bredd och djup. Värna biodlingen och bioplarna genom att på olika vis föra vår talan i många olika sammanhang och i flera olika forum.

Monica Selling
Ordförande förbundsstyrelsen
monica.selling@bioplarna.se

Själv hade jag, för ett tag sedan, ett intressant samtal med Jordbruksverkets nya generaldirektör. Hon imponerade med sin skarpsynthet och visade ett stort intresse för vårt område, vår bransch.

Jag hade lunginflammation och den förfärligaste hosta, men att få tala om det intressantaste man vet är som ett verksamt antibiotikum. Då och då får vi synpunkter. Ibland arga, ibland undrande och någon gång uppmuntrande och glada. Vi vill göra gott för alla 14 tusen medlemmar i hela Sverige. Kåren är åldersblandad, vi har olika bakgrunder och olika livserfarenheter men det som förenar oss är de små krypen som kallas honungs- eller tambin. Hur kan man känna en sån kärlek till ett flygfå med gadd som inte alltid visar ”matte eller husse” sin uppskattning?

Det har varit den årliga Bokmässan i Göteborg och till skillnad från förra året då vi inte var så många där på grund av demonstrationer och ett avspärrat Göteborg, var det knökfullt i år. Varje år får jag locka fram någon hugad spekulant ur distriktets djupa biodlarled. SV Västs monter bjuder på scenen. I år var det en rutinerad bioplare och föredragshållare som berättade.

Jag måste bara få ge er några meningar från en skribent som beskrev framträdandet så här. ”Att bli bioplare är som att bli kär säger B och visst ser han en smula förälskad ut. Han talar om sina bin så han blir alldeles rosig om kinderna. Han berättar om binas roll i ekologin, om hur de nu är hotade och om hur en bifri värld knappt ens vore värd att leva i.

Tillsist visar han en bild på sig själv i tomtemundering och berättar om hur han varje jul går ut till sina kupor och önskar sina bin en riktigt, riktigt God jul.”

Jag har ett exempel till på en person som hyser en allomfattande kärlek till små pollinere och det är Dave Gulson. Dave är biologiprofessor på University of Sussex i England. Han är en man som är fullkomligt besatt av naturen och framförallt humlor. Hans senaste bok heter Den stora humleresan och jag vill verkligen recensera den i ett kommande nummer av Bitidningen. Jag hoppas och tror att man som gammal bioplare även får gilla andra bin än honungsbin? Ett litet axplock ur epilogen som heter Bin i trädgården. ”Hur vore det att ha blomsterängar på universitetsområdena och skolgårdarna? Kanske kunde man på industriområdenaplantera inhemska blommande buskar som ger föda åt bin och bär åt fåglar. Varför inte plantera äppel-, päron- och plommonträd i städernas ytterområden så att de boende kan plocka frukter längs gatan och barnen ta med sig ett äpple på väg till skolan.”

När man läser allt detta som ju faktiskt ligger helt inom räckhåll för oss känns det som att det finns en framtid för alla småkryp och alla människor.

Föreningar

Grannföreningar är välkomna

Västra Frölunda Årsmöte, den 14 nov, kl 18, i Sjöbergen. Honungsbedömningsresultatet utlämnas.

Enköpings Bf Anders Berg besöker oss och håller föredrag om sin biodling. Den 28 nov, kl 19.00. SV lokaler Ågatan 15B Enköping.

Västerås Bf Årsmöte, den 8 nov kl. 19. i Studieförbundets lokaler på Pilgatan, Västerås.

Mölnåls Bf Årsmöte, tis, 27 nov Obs! ny tid och plats kl. 18, Ekenkyrkan, Heljeredsvägen 2, Källered. Utlottning av bidrottning och utse vinnare av årets bild 2018. Bildvisnings, fika. Honungsbedömning.

Bjäre Bf Årsmöte, ons, 14 nov kl. 19 i föreningsstugan i Rosenhult. Styrelse + fd sockenombud träffas kl 18 för honungsbedömning. En honungsbuk till bedömning lämnas till någon i styrelsen senast 8 nov + bedömningskort. Tag med årsrapporten. Ev. avsägelse till kassören senast 1 nov. Fika finns, medtag egen dricka.

Finspångsortens Bf Årsmöte, 14 nov, kl. 18 på Atalslunden (fd. Najenlunden), Torstorps IFs klubblokaler i Falla. Utlottning av en drottning på inlämnade årsrapporter. Honungsbedömning görs på inlämnade bukter efter årsmötet, kom ihåg bedömningskortet.

Vena-Hultsfred Bf Årsmöte sön, den 18 nov, kl 15 i Vena Bygdegård. Kaffe och smörgåstårter. Om du önskar få din honung bedömd så medtag årsrapport, honungsbedömningskort och bihusesyn.

Göinge Bf Årsmöte mån, den 19 nov kl 18.30. Vuxenskolas lokaler i Broby.

Hallsberg-Kumla Bf Resistensavel och elgonavel. 8 dec kl 10. i Garveriet över Bra & Begagnat i Hallsberg. Ost o skink-baguet, kaka o kaffe. Avgift 50 kr. Anmäl senast 5 dec till Gerdvall 0739883503. Om - Elgonområdet, urvalshjälp, TBH ger kunskap, "Vildsamhällen" ger kunskap, Beescannings möjligheter. 4 föreläsare, panel.

Kristianstadsbygdens Bf Årsmöte, tis den 13 nov, kl. 18.30, på Hammars Skola i Kristianstad. kaffe, kaka och förenings lotteri med fina priser. Viktigt! "Årsrapport 2018". "Honungsbedömningskort" och "Bihusesyn" tas med.

Besök föreningens hemsida kristianstadsbygdensbf.se alt. SBR´s hemsida biodlarna.se.

Lunds Bf Årsmöte tis den 20 nov, kl. 19 på Linerogården. Föreläsning, fika.

Mölnlycke Bf Årsmöte ons den 21 nov kl. 19 i Blå salen Kulturhuset Mölnlycke.

Föreläsning: Andrea, Djäknegårdens Honung. Vi bjuder på förtäring.

Tanums Bf Årsmöte den 13 nov kl. 18.30 i IF Kärrets lokaler, där vi har vår föreningsbigård. Vi bjuder på fika. Glöm inte årsrapporten.

Söderåsens Bf Årsmöte. Stenestad 19:00-21:00

Södra Inlands Bf Årsmöte, Lör 17 nov kl 14 i Kareby IS klubbstuga. Handlingarna via mejl. Föreningen bjuder på förtäring. Föredrag. Lotteri. Anmäl deltagande till Eva Carlsson evai.carlsson@gmail.com alternativt 0707-314 563 senast 9 november. Honung till bedömning lämnas till bedömningskommittén innan årsmötet.

Västernärkes Bf Årsmöte sön den 18 nov kl 14, i Oxelgården Fjugesta. Sedvanliga årsmötesförhandlingar. Kaffe och smörgåstårter. Föredrag av inbjuden mötestalare, info kommer på vår hemsida.

Uddevalla Bf Årsmöte med Uddevallanejdens biodlare den 15 nov i Forshälla bygdegård kl 19. Kaffe med dopp serveras för 20 kr.

Varaortens Bf Årsmöte 18/11 kl 14 på Vara folkhögskola. Vi bjuder på fika, och lottar ut 5 drottningar bland närvarande medlemmar som inlämnat årsrapport. Honung för bedömning lämnas till Hilbert Andersson eller Bengt-Olof Persson med årsrapporten senast 5/11.

Vikbolandets Bf Årsmöte tis 27 nov i Björksäter, Kudby. kl 18. Se separat kallelse. Motioner till årsmötet skall vara styrelsen tillhanda senast den 14/11.

Västra Härads Bf Årsmöte, lörd den 10 nov kl 16 på Malmbäckes pizzeria.

Växjöortens Bf Årsmöte, tis den 6 nov, kl. 18. Passa gärna på att lämna in årsrapporten! Vax kan lämnas för smältning.

Örebro Bf Årsmöte, Mån den 19 nov, kl. 18 Karlslunds Motionscentral och Café, Gädestavägen 3, Örebro. Kaffe och smörgåsar till självkostnadspris. Anmälan till gits.post@gmail.com/mobil 073-872 38 03

Östra Härads Bf. Årsmöte, tors 15 nov, kl. 18.30. i studieförb. Vuxenskolan Vettlanda, nya lokaler (korsningen Storgat.-Stationsgat.)

Södra Vätterbygdens Bf Årsmöte, 120-årsfirande lör den 17/11, kl 17.00, Grand Hotel i Jönköping. Kl 19 trerättersmeny, tal och minnesbilder. Anmälan till Ingrid 070 292 40 26 eller svaling@hotmail.com senast den 8/11. För mer information se www.svbiodlare.se

Konferens

Alnarp Konferens - om biologiska hot mot bin den 6 dec, på SLU i Alnarp. Partnerskap Alnarp, Jordbruksverket, Naturvårdsverket, Biodlingsföretagarna och Sveriges Biodlares Riksförbund. Flera föreläsningar. Se mer info: på www.biodlarna.se, eller kontakta: Lasse Hellander, 070 216 33 90.

Glöm inte att betala din medlemsavgift för år 2019!

Avier för betalning av medlemsavgiften 2019 skickas ut i början av november.

För att man ska få januari/februari-numret av Bitidningen måste avgiften vara betald senast 30 november.

Du kan betala via den avi du får per post alternativt logga in på Min sida via hemsidan och hämta betalningsuppgifter/betala medlemsavgiften direkt.

Viktigt att tänka på är att betala till det bg (512-7113) som framgår på avin, samt att ange rätt ocr-nummer.

För att logga in och betala via Min sida går du till www.biodlarna.se / Medlems-service / Om du redan är medlem, loggar du in med dina inloggningsuppgifter här .

På avin framgår dina inloggningsuppgifter för att logga in på Min sida i medlems-systemet, där kan du själv komplettera/ändra dina personuppgifter. Inloggningsuppgifterna använder du även för att logga in på hemsidan för att få tillgång till medlemssidorna. Som medlem har du möjlighet att t ex beställa etiketter, beställa material i Bibutiken för medlemspriser, läsa Bitidningen digitalt m m. Spara därför dina inloggningsuppgifter.

ANETTE IREBRO

EKONOMIANSVARIG / ANSVARIG MEDLEMSSYSTEMET

Vi minns

Kennert Svanbring
Vislandabygdens BfBernt Carlsson
Gislaveds BfGert Andersson
Burseryds Bf- Allt för biodling -
Från nybörjare till yrkesbiodlare
80 års erfarenhetVi köper din honung & ditt vax!
AB Lindhagens Bigårdar, Norra Grönby, Anderslöv
Hemsida: www.lindhagen.se Telefon: 0410-280 95

Säljes material mm

Biredskap Freddy Duwe, Vårsta
Malmtorpsv. 19, 14771 Grödinge
070-5107054, info@freddyduwe.com
Öppettider se www.freddyduwe.com

BI & BIODLINGSTILLBEHÖR
Smedgatan.1 Svedala
Öppet alla dagar i veckan
Ring oss mellan kl. 8.00-10.00 samma
dag ni tänker komma så att vi kan be-
stämna en tid som passar oss alla.
Se även vår hemsida för rabatter
m.m.
www.bisvedala.se
0708-95 50 30 0708- 95 50 25

Locksigill. Flera sorter,
enkelt att beställa, snabb leverans.
www.honungssigillet.se

www.alltombiodling.se
böcker, filmer, nyheter,
reportage om bin och biodling.

Beg plastrarar och lådor
3/4-Langstroth köpes. Gärna parti om
minst 50st lådor eller 500 ramar.
Kalle@kallemedbina.se 070-7334412

Vaxsmältare med ångaggregat
3200:-
Präglingsvals 5 mm celler 10545:-
Slätvals 7500:- ramlist 6.-/st
trådade LN 12:50 Trådhelp 1300:-
Se info: www.argsommetbi.se
- finns i Asarum. Björn 0703293262,
mejl: bjorn.gagner@gmail.com

Gratis honung! Om du tar hand om
våra 5-10 sh på Söderåsen i Skåne.
Läs mer:
www.gratis-honung.webnode.se

Köpes

Semin Utrustning för Drottning-
öling " allt av intresse även tips
070 1574267 , [samuelsson-christer@
hotmail.com](mailto:samuelsson-christer@hotmail.com)

Davidssons Bimaterial

med 40 år i branschen
Hullaryd, Aneby

Modernt **Vaxrenseri** med full utrustning
Samtliga **Bimaterial** till försäljning

Kontaktinformation

Telefon Fax: 0140-22144
Mobil: 0705-61 85 63

Mail: info@davidssonsbimaterial.com
Web: www.davidssonsbimaterial.com

Honung köpes! *Bimäster*

Vi hämtar grovsilad honung hos Dig. Lånar ut
tunnor och palltankar. Snabb betalning-bästa
marknadpris. Extra för Krav, ljun och skog.
Mats i Vånga, Karlsson 070-2094950
Göran i Vänge, Sundström 070-5664268

Just nu i webshopen
POP UP STORE
Inför nästa års uppgradering
av biodlaroverallen säljer vi
ut vårt nuvarande lager till
50 % rabatt

Foder
Kraftfoder
Kuphygien

Lustgårdens biodling
tel 035-17 55 90

Av Biodlare För Biodlare

Tappstation 70 cm med Dana Api Matic 1000
Vår minsta tappmaskin med Dana api Matic 1000
och ett automatisk rundbord med 70 cm diameter.

Tappstation 100 med Dana Api Matic 2000
Komplett tappstation på hjul i storlek 100 cm,
vilket ökar buffertiden. Dana Api Matic 2000 kan
justeras horisontellt och vertikalt för att rymma
olika glasstorlekar.

LP:s Biodling AB

Vi köper gärna din honung och ditt vax!
Hör av dig till oss för bästa pris på honung
och vax. shop@lpsbiodling.se eller 0533-
63111

Spännande & lärorika böcker!

Mandelmanns
Köksbok

Mandelmann
Självhushållning
på Djupadal

Petterssons
Bisyssla

Lämnna in dina ramar till oss för tvättning och rensning
1 oktober - 31 mars
2018 Vi kan tycker beta in enst påskramar för rensning och tvättning

Vi tar emot ramar och vax för rensning.
Välkomna med noggrant uppmärka och
väl förpackade ramar.
Inlämningsstiden börjar 1 oktober!

Nybjörjarpaket 2018
Vi har ett flertal nybjörjarpaket med
utrustning som täcker ditt behov som
nybjörjare. **Rabatt upp till 20%**

swienty
... for better honey

Vi finns på Facebook och Instagram!
www.facebook.com/lpsbiodling samt
www.instagram.com/lpsbiodling Följ oss gärna!

Anmäl dig till vårt nyhetsbrev på www.lpsbiodling.se för att ta del av nyheter och erbjudanden!

Besök vår webshop: www.lpsbiodling.se

Biodlarna kontakt

FÖRBUNDEXPEDITIONEN

Borgmästaregatan 26, 59634 Skänninge
Tel: 0142-482000

Förbundschef

Jonas Eriksson, 0142-482001
E-post: jonas.eriksson@biodlarna.se

Förbundsadministratör (sjukskriften)

Maj-Britt Järnvall, 0142-482002
E-post: maj-britt.jarvall@biodlarna.se

Vikarierande Förbundsadministratör

Madeleine Lindqvist, 0142-482009
E-post: madeleine.lindqvist@biodlarna.se

Ekonomiansvarig

Anette Irebro, 0142-482003
E-post: anette.irebro@biodlarna.se

Bankgiro: 512-7113 (medlemsavgifter).
Bankgiro: 413-6149 (övriga betalningar).
Plusgiro: 86 85-0 (övriga betalningar).

Utbildningsansvarig

Lennart Johansson, 0142-482010
E-post: lennart.johansson@biodlarna.se

Öppet: må-to: 08.00-16.00, fre: 08.00-12.00.
Lunchstängt 12.00 - 13.00.

BIHÄLSOKONSULENT

Preben Kristiansen, 036-158520
E-post: preben.kristiansen@jordbruksverket.se

RÅDGIVARE BIODLINGSFRÅGOR

Karina Karlsson, Tel 0142-482004.
E-post: karina.karlsson@biodlarna.se

REDAKTÖR

Mia Karlsvärd – mia.karlsvard@biodlarna.se
Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge
0142-482006

Prenumeration på BITIDNINGEN
Tidningen är en medlemsförmån för medlemmar i Biodlarna. Du kan också prenumerera separat på Bitidningen. Du betalar då 500 kr för ett helår (inom Sverige) på pg 86 85-0 till SBR.

Artiklar och mötesnotiser till BITIDNINGEN
Skickas till redaktörens adress. Författarna ansvarar för innehållet i sina artiklar, som ej behöver återge redaktionens eller förbundets mening. Ett år efter utgivning av den tryckta tidningen läggs denna ut på SBR:s hemsida biodlarna.se

Annonser till BITIDNINGEN
Till Bitidningens redaktör. Se adresser och telefon och e-post härintill. Annonsspriser se information här nedan.

WEBBANSVARIG

Maj-Britt Järnvall, 0142-482002
E-post: mia.karlsvard@biodlarna.se

MODERATOR SBR:S FORUM

Bo Malmsten Tel 070-616 90 93
bo.malmsten@biodlarna.se

Biodlarnas BIBLIOTEK

Ultunabiblioteket, SLU, Box 7071,
75007 UPPSALA. Tel vx 018-671000.
Låneböcker beställs genom ditt lokala bibliotek.

FÖRBUNDSSTYRELSE

Förbundsordförande

Monica Selling,
Dale Prästgård 305, 47492 Ellös.
Tel 0142-48 20 08, 073-8458515
monica.selling@biodlarna.se

Vice förbundsordförande

Ingmar Wahlström,
Östra Karsbo 502, 37045 Fågelmara.
Tel 070-9929330.
ingmar.wahlstrom@biodlarna.se

Styrelseledamot: Lars Hellander,
Blackebergsplan 10, 168 49 Bromma.
Tel 070-2163390.
lars.hellander@biodlarna.se

Styrelseledamot: Hanne Uddling,
Vansö Rosenborg, 64592 Strängnäs.
Tel 073-3341418
hanne.uddling@biodlarna.se

Styrelseledamot: Leo De Geer,
Krunegårdsvägen 123-14, 291 69 Fjälkinge.
Tel 0705-915 987
leo.degeer@biodlarna.se

Styrelseledamot: Pierre Atterling,
Kyrkofjäll 7, 47192 Klövedal. Tel 0706526346
pierre.atterling@biodlarna.se

Styrelseledamot: Bo Malmsten,
Åminne Sjömalmsvägen 23, 33191 Värnamo.
Tel 070-616 90 93
bo.malmsten@biodlarna.se

Styrelseledamot: Björn Dahlbäck,
Krögeravägen 8, 33153 Värnamo.
Tel 0760-35 66 46
bjorn.dahlback@biodlarna.se

Styrelseledamot: Therese Ekebratt,
Härbrevvägen 27, 89151 Örnsköldsvik.
Tel 070-828 03 59
therese.ekebratt@biodlarna.se

Annonstaxa

KOMMERSIELLA ANNONSER

Ta kontakt med Bitidningens redaktion. mia.karlsvard@biodlarna.se
Tel 0142-482006.

Uppslag (två sidor): s/v 18.000:-, 4-färg 21.000:-.

Baksidan: format - hela sidan utom 7 cm överst av sidan: ej s/v, 4-färg 15.000:-.

Helsida (1/1): s/v 9.900:-, 4-färg 12.900:-.

Halvsida (1/2), format - 183 mm bred x 130 mm hög, 120 mm bred x 200 mm hög, eller motsvarande: s/v 5.400:- 4-färg 7.400:-.

Kvartssida (1/4), format - 183 mm x 65 mm, 120 mm x 100 mm, 57 mm x 210 mm, eller motsvarande: s/v 3.000:-, 4-färg 5.000:-.

Åttandelssida (1/8), format - 120mm x 50mm, 57 mm x 105 mm: s/v 1.700:-, 4-färg 3.000:-.

Sextandelssida (1/16), format - 120 mm x 25 mm, 57 mm x 50 mm: s/v 600:-, 4-färg 1500:-.

Mini-annons (1/32), format - 57 mm x 25 mm: s/v 300:-, färg 500:-.

Färgsidor. Färg kan erhållas på alla sidor.

Rabatter. 3 på varandra följande identiska annonser ger 10% rabatt. 6 på varandra följande ger 25%.

Annonsmaterialet lämnas normalt i färdigmonterad form med eventuella bildfiler och i aktuella fall färgfördelade sådana på CD-skiva (glöm ej typsnitten). Det kan också lämnas som positivt pappersoriginal eller som film. Om materialet lämnas i form av manuskript och bildoriginal uttas scanningskostnad för bilder med 100:-/sv-bild och 250:-/4f-bild. För åttandelssideannons och större tillkommer dessutom i sådant fall layoutkostnad efter överenskommelse.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn taget till datum för manusstopp, om inte angivelse om senare publicering anges.

RADANNONSER

Radannonser placeras löpade efter varandra och tillsammans i slutet av tidningen under huvudrubriken "Marknadsplatsen". De samlas under ämnesrubriker. Inga bilder tas in här.

Utseende. Stilen är fast, 7,5 p DIN, och spaltbredden 42 mm. Det ger ca 30 bokstäver per rad. Minimistorleken på en radannons är 2 rader/50 kr. De första 1-3 orden i annonsen blir i fetare stil. Det normala avståndet mellan två annonser är en blankrad.

Betalning. Radannonser skall betalas in i förskott via plusgirot. Betala i god tid så att annonsen kommer fram före manusstopp.

Pris: 25:-/rad. På radannonser ges ingen mängdrabatt.

Storlekar: Exempel: 2 rader (- 60 bokstäver) - 50:-, 3 rader (ca 61-90 bokstäver) - 75:- och 4 rader (ca 91-120 bokstäver) - 100:- kr.

Gratis. Två radannonser/år om högst 3 rader är gratis för medlem.

Annonsmaterial. Gratisannonser mejlas eller skickas med post till redaktören. Övriga radannonserna skickas via plusgiro till SBR, pg 86 85-0, med annonstexten angiven på blanketten. Ange antalet rader och antalet bokstäver. Radannonser som inte får plats på meddelanderutan på inbetalningskortet kompletteras med separat inskickad annonstext, via e-post eller brev. Betalning kan också ske via plusgiro eller bank över internet. Då behövs separat inskickad text med e-post, med uppgifter så att betalning och text kan identifieras att höra ihop. Ange noga på inbetalningskort då sådant används och med annonstext, om denna skickas separat, så att dessa kan identifieras att höra ihop.

Publicering. Om inget annat anges tas annonsen in i nästkommande nummer med hänsyn taget till ankomsten och manusstopp.

Posttidning B — Bitidningen

Tryckort: Kalmar

Obeställbar tidning återsändes till SBR:s exp.,
Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge.
Dit anmäles även adressändringar.

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsändes försändelsen
med den nya adressen angiven på tidningens framsida,
dvs ej på adressidan.

Erbjudande från BiButiken:

Beställ på www.biodlarna.se eller ring Biodlarna direkt på telefon 0142-482000. • Alla priser exklusive frakt.
OBS! Dessa priser gäller fram till 31 december och senast 9 december måste vi ha er order för leverans innan jul.

Viktors första bikupa

Art nr 91016

95 kr

Pris exkl frakt

Ordinarie pris: 165 kr exkl frakt

Viktor hjälper till i familjens bigård och drömmer om att ha egna bin. Vi får följa med under ett år och lära oss allt om bin och hur honung blir till.

Inbunden bok,
utgiven 2014.
Författare: Andrés Amaya Briñes.
Illustrator: Ida Sofie Linde
Förlag: Apiarium

Frågespelet

Art nr 53430

45 kr

Pris exkl frakt

Ordinarie pris: 75kr exkl frakt

Tips på presenter och
kanske paket till jul.

Paketpris!!

Smycken

Halsband Art nr 53716

Örhänge 53725

Ring Art nr 53723

199 kr

Pris exkl frakt

Ordinarie pris: 430 kr exkl frakt

Priset gäller när man köper alla tre artiklarna tillsammans. Ringen är justerbar. Smyckena är nickelfria.

Honungsjul

Art nr 91015

69 kr

Pris exkl frakt

Ordinarie pris: 169 kr exkl frakt

I den här boken får du smakrika recept med honung på allt du behöver laga till jul. Recepten har tagits fram av Marita Delvert i samarbete med lärare och elever vid restaurang- och livsmedelsprogrammet på Dackeskolan i Mjölby.

